

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL. M. a JUDr. Pavla Vacka v právní věci žalobce ■■■ s.r.o., se sídlem ■■■, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 8. 2015, č. j. 45000/06735/15/000/HE,

t a k t o :

- I. Žaloba proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 8. 2015, č. j. 45000/06735/15/000/HE, s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhá zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalované (nebo také „ČSSZ“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Okresní správy sociálního zabezpečení Liberec (dále jen „OSSZ“) ze dne 16. 7. 2015, č. j. 45005/030495/15/110/MMO. Uvedeným prvostupňovým rozhodnutím byla žalobci podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (dále též jen „zákon o pojistném“), uložena pokuta ve výši 2 500 Kč za nesplnění povinnosti dle § 9 odst. 3 zákona (ve znění účinném do 31. 12. 2014), a dle § 9 odst. 2 zákona (ve znění platném od 1. 1. 2015). Pokuta byla žalobci uložena za to, že jako zaměstnavatel nepodal ve stanovené lhůtě přehledy o výši vyměřovacích základů stanovených dle § 5a a o výši pojistného (dále také jen „přehledy pojistného“) za měsíce září 2014 až leden 2015, a to předepsaným způsobem.

Přehled pojistného za měsíc září 2014 žalobce podal dne 20. 10. 2014, za měsíc říjen

2014 dne 20. 11. 2014, za měsíc listopad 2014 dne 10. 12. 2014, za měsíc prosinec 2014 dne 20. 1. 2015 a za měsíc leden 2015 dne 26. 2. 2015, a to vždy na elektronickou adresu podatelny OSSZ: posta.lb@cssz.cz, ve formátu zprávy pdf, resp. ve formátu zfo (přehled pojistného za listopad 2014).

Poté, co byl žalobce upozorněn ze dne 4. 12. 2014 a následně ze dne 15. 12. 2014 OSSZ upozorněn na to, že v rozporu s § 9 zákona o pojistném nepředložil předepsaný tiskopis za měsíce září a říjen 2014, podal přehledy pojistného za měsíce září až listopad 2014 dne 31. 12. 2015 ve formě datové zprávy do datové schránky OSSZ ID: ... Následně byl dle svého tvrzení v lednu 2015 pracovníci OSSZ upozorněn na to, aby přehled pojistného podal ještě do jiné datové schránky, eventuálně aby tiskopis vytiskl a osobně zanesl na podatelnu OSSZ. K posledně uvedené datové zprávě ze dne 31. 12. 2014 byl žalobce písemně upozorněn OSSZ na to, že podání nebylo zasláno určeným způsobem a nelze ho zpracovat z důvodu, že není ve formátu XML a nebylo doručeno do určené datové schránky e-podání ID: ..., proto se k podání podle § 123e zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a dle § 187/2006 Sb. Obdobného vysvětlení se mu dostalo formou písemnosti doručené do datové schránky dne 5. 2. 2015 a 28. 3. 2015 i ve vztahu k zaslání přehledu za měsíc prosinec 2014 (ID zprávy: ... dodaná dne 20. 1. 2015) a přehledu za leden 2015 (ID zprávy: ... dodaná dne 26. 2. 2015). Výzvou ze dne 11. 3. 2015 byl žalobce OSSZ vyzván, aby přehledy za měsíc září 2014 až leden 2015 podal nejpozději do 25. 3. 2015.

Oznámením ze dne 13. 5. 2015 OSSZ zahájila se žalobcem správní řízení ve věci uložení pokuty podle § 22a odst. 1 písm. a) zákona o pojistném, neboť žalobce jako zaměstnavatel nesplnil povinnost vymezenou v § 9 odst. 2 zákona o pojistném, která byla do 31. 12. 2014 zakotvena v § 9 odst. 3 uvedeného zákona, protože nepředložil ve stanovené lhůtě přehledy pojistného za měsíce září 2014 až leden 2015, a to způsobem explicitně stanoveným § 123e odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. V oznámení byl žalobce poučen o právu navrhopat důkazy a o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí ve lhůtě 5 dnů od zahájení správního řízení.

Rozhodnutím ze dne 20. 7. 2015 OSSZ uložila žalobci pokutu ve výši 2 500 Kč. V odůvodnění rozhodnutí popsala jednotlivé úkony, které před zahájením řízení učinila. Konstatovala, že žalobce uvedené přehledy podával do elektronické podatelny OSSZ, přestože byl několikrát písemně vyzooměn o tom, že pro elektronické podání přehledů pojistného je určena datová schránka pro e-podání a že k podání učiněnému do elektronické podatelny OSSZ se nepřihlíží, a to v souladu s § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. Protože žalobce i po předchozím upozornění nadále podával přehledy do nepřislušné elektronické podatelny OSSZ a nepřislušné datové schránky, nemohlo být k podáním v souladu s § 123e zákona č. 582/1991 Sb. přihlíženo. Přehledy nebyly podávány ve formátu, struktuře a tvaru na určenou elektronickou adresu podatelny orgánu sociálního zabezpečení, ani do určené datové schránky e-Podání. Protože přehledy pojistného a měsíce září 2014 až leden 2015 na předepsaném tiskopisu žalobce nedoručil OSSZ předepsaným způsobem, nesplnil povinnosti zaměstnavatele podle § 9 odst. 3 zákona o pojistném, ve znění účinném do 31. 12. 2014, resp. ve vztahu k přehledu za měsíc leden 2015 podle § 9 odst. 2 zákona o pojistném, ve znění platném od 1. 1. 2015.

Napadeným rozhodnutím žalovaná žalobcovo odvolání zamítla a prvostupňové

rozhodnutí OSSZ potvrdila. Žalovaná zdůraznila, že žalobce požadované přehledy předložil, ovšem nikoli v souladu s § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., když úkon, pro který je předepsán tiskopis, neučinil v elektronické podobě zasláním na určenou elektronickou adresu podatelny orgánu sociálního zabezpečení nebo do určené datové schránky. Přitom byl OSSZ několikrát upozorněn a vyzván k odstranění chyb při elektronickém podání přehledů pojistného. Žalovaná jako orgán sociálního zabezpečení v souladu s § 123e odst. 4 písm. b) a e) zákona č. 582/1991 Sb. uveřejnila na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup mj. elektronickou adresu své podatelny určené k předkládání tiskopisů v elektronické podobě ve formě datové zprávy a identifikátor své datové schránky určené k předkládání tiskopisů v elektronické podobě ve formě datové zprávy (speciální datová schránka ID: ...) a dále tiskopisy, které se podle odst. 2 písm. a) předkládají v elektronické podobě, a podmínky, za nichž se tiskopisy v této podobě předkládají. Kompletní informace k e-podání jsou dostupné na webových stránkách žalované, včetně podmínek podání pro jednotlivé předepsané tiskopisy. Ustanovení § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. podle žalované umožňuje stanovit přesné a závazné podmínky pro elektronická podání předepsaných tiskopisů, mimo jiné ve věcech pojistného. Žalovaná dodala, že žalobce byl opakovaně upozorněn, že podání chybně směřuje na „běžnou“ elektronickou podatelnu OSSZ posta.lb@cssz.cz, nikoli na určenou elektronickou podatelnu ČSSZ (VREP), resp. do „běžné“ datové schránky OSSZ (ID: jqsac6s) namísto do určené datové schránky pro e-podání (ID: ...). Žalovaná odmítla jako důkazy řádného podání přehledů potvrzení o přijetí podání na elektronickou adresu podatelny OSSZ, neboť jsou irelevantní. K doručenkám z datové schránky OSSZ uvedla, že na každé učiněné podání směrem ke správnímu orgánu je vygenerováno automatické potvrzení (doručenka), které pouze stvrzuje, že podání bylo učiněno, nikoli že bylo správním orgánem přijato a zpracováno. Žalovaná uvedla, řízení ve věci uložení pokuty není přestupkovým řízením v oblasti pojistného, proto zákon správnímu orgánu neukládá takové porušení povinnosti v oblasti pojistného úředně projednávat. Žalovaná dále odmítla tvrzení, že by žalobce nebyl seznámen s důkazy správního řízení a nebylo mu umožněno se k nim vyjádřit. Podle žalované šlo o pouhou dedukci žalobce, že přehledy nebyly podány. OSSZ podání přehledů neakceptovala, ale nikdy netvrdila, že je neobdržela. Přehledy jsou založeny ve správním spise, ovšem nebyly přijaty ke zpracování, neboť nebyl dodržen způsob jejich podání, formát, struktur a tvar datových zpráv, které určil orgán sociálního zabezpečení.

II. Žaloba

Podle žalobce je rozhodnutí o pokutě nezákonným, neboť nebyl dodržen obsah a forma rozhodnutí podle § 67 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu. Rozhodnutí o pokutě, které mu bylo doručeno formou datové zprávy, neobsahuje podpis oprávněné úřední osoby.

Žalobce dále spatřoval nezákonnost rozhodnutí o pokutě ve formulaci výroku, který obsahoval odkaz na § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném, v platném znění. Z tohoto odkazu podle žalobce plyne, že se jedná o zákon o pojistném, ve znění všech jeho platných, nikoli účinných novel ke dni 20. 5. 2015, tj. k datu vydání rozhodnutí o pokutě. Dle výroku rozhodnutí o pokutě byla žalobci uložena pokuta dle § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném pouze v účinném znění pozdějších novel od 1. 1. 2015, a to pro porušení povinností

vyplývajících z § 9 odst. 3 zákona o pojistném, ale § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném odkaz na § 9 odst. 3 neobsahuje.

Žalobce namítal, že nebyla naplněna skutková podstata správního deliktu dle § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném, neboť žalobce příslušné OSSZ předložil přehledy pojistného na předepsaném tiskopisu za měsíce září 2014 až leden 2015. Žalovaná vytýkal, že dodatečně rozšířila důvody rozhodnutí o pokutě, a to o adresu určené elektronické podatelny a datové schránky OSSZ. Podle žalobce zákon explicitně nestanoví konkrétní elektronickou podatelnu či datovou schránku, výklad žalované jde nad rámec zákona. Není zřejmé, který zákonný předpis stanovuje kategorii „běžné“ elektronické adresy podatelny OSSZ a který závazně určuje, co je „určenou“ elektronickou adresou podatelny OSSZ. S poukazem na znění ustanovení § 123e odst. 2 písm. a), odst. 4 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb. žalobce dovozoval, že orgánem sociálního zabezpečení ve věci pojistného jsou dle § 3 odst. 3 písm. c) zákona č. 582/1991 Sb. příslušné OSSZ, pouze OSSZ jsou svěřeny kompetence dle § 6 uvedeného zákona. Žalovaná je dle § 5 uvedeného zákona zmocněna pouze k vydávání tiskopisů, nikoli k tomu, aby na své úřední desce závazně určovala elektronickou adresu podatelnu či datovou schránku OSSZ, na kterou lze ve formě datové zprávy platně učinit podání přehledu o pojistném. Žalovaná se nevypořádala s tím, podle jakého zákonného předpisu má žalobce přihlížet k elektronické podatelně či datové schránce zveřejněné na úřední desce ČSSZ, když podání činí k OSSZ. Na úřední desce OSSZ je výslovně uvedeno, že datová schránka ID: ... je datovou schránkou ČSSZ a není zde uvedeno, že by byla datovou schránkou OSSZ. Jako elektronická adresa podatelny OSSZ je na úřední desce označena elektronická adresa podatelny: posta.lb@cssz.cz, ID datové schránky OSSZ je ... V napadeném rozhodnutí žalovaná neuvedla žádnou určenou elektronickou adresu podatelny orgánu sociálního zabezpečení, uvádí pouze svou datovou schránku. Žádný zákon nestanoví žalobci povinnost podat přehledy u správního orgánu, který není věcně a místně příslušný, tj. u žalované.

S odkazem na novelu č. 167/2012 Sb. zákona č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých dalších zákonů, § 64 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, § 2 odst. 3 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, žalobce dovozoval, že OSSZ je jako veřejnoprávní původce povinna zveřejnit na své úřední desce elektronickou adresu podatelny, kterou je adresa elektronické pošty, a identifikátor datové schránky, má-li ji zřízenou a zpřístupněnu. Žalobce požadované přehledy předložil v zákonem stanoveném termínu (s výjimkou přehledu za leden 2015, kdy jej předložil až dne 26. 2. 2015) na elektronickou podatelnu OSSZ a též do její datové schránky, proto zde nebylo žádného správního deliktu dle výroku rozhodnutí o pokutě a napadeného rozhodnutí, který by žalobce spáchal.

Pokud chtěla žalovaná rozšířit důvody rozhodnutí o pokutě, bylo její povinností seznámit žalobce s novým právním názorem na skutkovou podstatu správního deliktu, a to v souladu se zásadou projednací. Žalobci nebylo umožněno vyjádřit se k novým důvodům rozhodnutí o pokutě, byla porušena zásada dvojinstančnosti správního řízení.

Další žalobní bod se týkal formátu, struktury a tvaru elektronického podání určeného orgánem sociálního zabezpečení. Ty podle žalobce žádný právní předpis závazně neomezuje. Ani žalovaná necitovala konkrétní ustanovení zákona, které by žalobci ukládalo podání

elektronicky podat jen formátu XML. Vynucování si podání ve formátu XML je podle žalobce klientsky nevstřícné, vedoucí k porušení jeho práva. Formát XML je pro běžného smrtelníka nečitelný, žalobce tedy neví, jaké podání a o jakém obsahu ve skutečnosti činí. Znalost jazyka XML není běžná a žalobce má v souladu s čl. 25 odst. 2 písm. b) Listiny základních práv a svobod právo používat českého jazyku v úředním styku, proto nemůže být nucen k používání jazyka XML a za jeho nepoužití sankcionován. Žalobce uvedl, že neshledává žádné rozdíly mezi pdf formátem a formátem přehledu v listinné podobě, jak jej požadovaly doplnit pracovnice OSSZ. Žalobce vyjádřil očekávání, že pokud učiní elektronické podání, které je elektronickou podatelnou přijato, je na příslušném správním orgánu jeho další zpracování. Žalovaná neuváděla nic konkrétního k tvrzení, že žalobce nedůvodně ztěžoval výkon státní správy. Toto je dle žalobce nesmyslné, zvláště pokud po něm OSSZ vyžadovala předložení podání listinného přehledu. Podle § 64 odst. 1 zákona o archivnictví byla OSSZ povinna zajistit příjem v pdf formátu. OSSZ na své úřední desce zveřejnila v části provoz elektronické podatelny, že akceptovatelný formát příloh doručovaných na elektronickou adresu je dle vyhlášky č. 194/2009 Sb., příl. 3 bod I písm. a) až z), přičemž v § 4 a příl. 3 písm. a) uvedené vyhlášky je citován formát pdf, jehož prostřednictvím žalobce podání přehledů do elektronické podatelny OSSZ učinil, proto se jednalo o řádné podání.

Pokud žalovaná uvedla, že žalobce požadované přehledy pojistného předložil v zákonem stanoveném termínu na elektronickou podatelnu OSSZ a do její datové schránky, jednalo se pro žalobce o novum. Z dosavadního průběhu řízení u OSSZ vyplývalo, že přehledy nebyly podány, proto žalobce oprávněně namítal, že OSSZ nevede řádně spisovou dokumentaci.

Žalobce dále nesouhlasil s tím, že byla dodržena poučovací povinnost dle § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. Brojil proti tvrzení žalované, že byl několikrát upozorněn a vyzván k tomu, aby chyby při elektronickém podávání odstranil. Uvedl, že mu nebyla doručena žádná písemnost OSSZ dle uvedeného ustanovení. Pokud se jedná o písemnosti paní F., které byly žalobci doručeny do datové schránky dne 5. 2. 2015, 7. 2. 2015 a 6. 4. 2015, nejednalo se o řádné vyrozumění podle uvedeného ustanovení. Písemnosti nebyly datovány, nebyly podepsány, nebylo zřejmé, který orgán veřejné správy je činí, proto nemohly mít logicky žádné právní důsledky. Žalobce informaci obdržel pouze ve vztahu k podání ze dne 26. 2. 2015 a dne 20. 1. 2015 a podání datovou schránkou 31. 12. 2014, k ostatním podáním žádné upozornění neobdržel. Ke konstatování, že OSSZ se snažila s ním domluvit osobním či telefonickým způsobem, žalobce namítal, že žádné osobní jednání s OSSZ neproběhlo. Pouze bylo telefonováno neznámou pracovnící OSSZ a navrženo, aby příslušné přehledy přinesl osobně na podatelnu. To považoval za šikanózní, zvláště pokud byly přehledy OSSZ podány a ta je měla fyzicky k dispozici a mohla je zpracovat. Trvání na opětovném podání přehledu považuje žalobce za výslovně formalistický přístup, který není souladný se zprávou žalované uveřejněnou na webových stránkách dne 7. 11. 2014 a který neodpovídá klientskému přístupu.

OSSZ i žalované žalobce také vytýkal, že nerozhodovaly podle účinné právní úpravy a nezohlednily § 123e odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění účinném ke dni 31. 12. 2014.

Žalobce dále považoval za nesprávný právní názor žalované, že zákon neukládá

správnímu orgánu nesplnění povinností v oblasti pojistného úředně projednávat. Takový názor je v rozporu s ústavněprávní zásadou podle čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2 a čl. 40 Listiny základních práv a svobod. Uložení pokuty bylo správním trestáním, v rozporu s principy správního trestání však bylo žalobci v oznámení tvrzeno, že přehledy nebyly podány. Následně až v rozhodnutí o pokutě se nově objevilo, že přehledy sice podány byly, ale nebylo k nim přihlédnuto, a až v napadeném rozhodnutí se žalobci dostalo detailní poučení o skutečných důvodech rozhodnutí, když v předchozím řízení bylo žalobci tvrzeno, že přehledy podány nebyly. Z oznámení o zahájení správního řízení se žalobce nedozvěděl, jaký přestupek spáchal, ani co konkrétního porušil. Přestupek nebyl dle ústavněprávní zásady projednací a zásady ústnosti projednán, žalobce nebyl seznámen se všemi důkazy a nemohl se k nim vyjádřit. Navržené důkazy ohledně řádného podání přehledu formou potvrzení o přijetí podání na elektronickou adresu podatelnu OSSZ žalovaná odmítla, aniž by uvedla přezkoumatelnou správní úvahu. Žalovaná rozporuplně uvedla, že žalobce správní delikt nespáchal, na druhé straně tvrdila, že náprava žalobce nebyla možná jiným způsobem, než prostředkem správního trestání.

Pokud žalovaná uvedla, že žalobce je registrován u OSSZ k e-Podání a v průběhu měsíce dubna 2015 taková podání učinil, namítal k tomu žalobce, že tyto skutečnosti nemají na danou věc žádný vliv. Evidenční listy důchodového pojištění se předkládají žalované, nikoliv příslušné OSSZ, a to dle § 39 odst. 11 zákona č. 582/1991 Sb. Přehledy byl však žalobce povinen podat OSSZ.

Napadené rozhodnutí je dle přesvědčení žalobce v rozporu s judikaturou ve věcech elektronických podávání státní správě. Žalobce zmínil rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 16. 6. 2009, č. j. 54252/07, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 Ans 5/2010-172, nález Ústavního soudu ze dne 27. 8. 2013, sp. zn. II. ÚS3042/12 a ze dne 17. 5. 2007, sp. zn. II. ÚS21/06, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2014, č. j. 9 Afs 24/2013-32, či rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 12. 2014, č. j. 22 A 231/2013-31, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 12. 2010, č. j. 1 Afs 5/2010-118, ze kterých vyplývá, že postup žalované a OSSZ je nezákonný.

Žalobce setrval na tom, že podání přehledů pojistného řádně učinil, proto nespáchal žádný správní delikt, za který by mu mohla být uložena pokuta. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí žalované zrušil a žalobci přiznal náhradu nákladů soudního řízení.

III. Vyjádření žalované

Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě předně odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se vypořádala se všemi odvolacími námitkami, které se kryjí se žalobními.

Zdůraznila, že orgány sociálního zabezpečení jsou jak OSSZ, tak ČSSZ s tím, že OSSZ jsou v určitém ohledu jejími vnitřními organizačními jednotkami. Pokud dle § 123e

odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. platí, že je pro podání nebo jiný úkon předepsán tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit pouze v elektronické podobě zasláním na určenou elektronickou adresu podatelny orgánu sociálního zabezpečení nebo do určené datové schránky orgánu sociálního zabezpečení. Zvláštním zákonem pro předkládání předepsaných tiskopisů je zákon o pojistném. Dle žalované je nerozhodné, zda určenou elektronickou adresou podatelny či určenou datovou schránkou je podatelna OSSZ nebo ČSSZ, resp. datová schránka OSSZ nebo ČSSZ. Je věcí orgánu sociálního zabezpečení, kterou adresu (datovou schránku) určí, kdy vůči podávajícím pak má povinnost zveřejnit tyto adresy na své úřední desce a dále povinnost zveřejnit i tiskopisy, které se podle § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. předkládají v elektronické podobě, a podmínky, za nichž se tiskopisy v této podobě předkládají. Žalovaná jako orgán sociálního zabezpečení určila, že jedinou adresou elektronické podatelny pro předkládání předepsaných tiskopisů v elektronické podobě (mj. i požadovaných přehledů o výši pojistného) je podatelna ČSSZ (viz. webový odkaz <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/pracoviste/ustredi/urcena-elektronicka-adresa-podatelnycssz-ossz-pssz-mssz-brno-od-1-1-2013.htm>) a jedinou určenou datovou schránkou pro příjem předepsaných tiskopisů (mj. i přehledů o výši pojistného) je datová schránka ČSSZ (viz. webový odkaz <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/pracoviste/ustredi/datova-schranka-e-podanicssz.htm>). Tyto adresy je možno najít jak na úředních deskách ČSSZ a OSSZ, tak na webových stránkách ČSSZ, v sekci e-Podání (vlastní webové stránky OSSZ nemají).

Žalovaná upozornila na to, že žalobce podáváním přehledů na tiskopisech elektronicky v jiném formátu mimo určené podatelny či datové schránky ztěžuje výkon státní správy, ačkoli mu byl postup opakovaně vysvětlen a při činění jiných úkonů (např. podávání evidenčních listů důchodového pojištění) jej plně akceptuje.

K jednotlivým žalobním námitkám žalovaná uvedla, že OSSZ má svoji elektronickou adresu podatelny i ID datové schránky, ty ale nejsou určeny pro elektronické podávání předepsaných tiskopisů.

Žalobci nebylo vytýkáno, že by přehledy nepodal, ale to, že podání nepodal dle zákona předepsaným způsobem, ačkoliv byl na správný způsob podání několikrát upozorněn. Poučení byla zaslána z datové schránky OSSZ, žalobci jako příjemci datové zprávy bylo zřejmé patrné, kdo mu jej odeslal a za jakým účelem. Žalovaná odmítla námitku pravé retroaktivity účinnosti zákona. Potvrzení o přijetí podání na elektronickou adresu podatelny (doručenky z datové schránky) není podle žalované pro podávajícího informací o akceptování podání, ale pouze o přijetí podání, které je automaticky vygenerováno. Žalovaná uvedla, že napadené rozhodnutí bylo podepsáno uznávaným elektronickým podpisem oprávněné úřední osoby s uvedením akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb (I. CA), a to systémem elektronické spisové služby žalované. Sám systém datových schránek zaručuje, že každý odesílaný dokument je podepsán právě oprávněnou osobou, která má k datové schránce přístup. Námitky týkající se doložek platnosti (účinnosti) právních předpisů považovala žalovaná za nepodstatné. K výkladu § 22 zákona o pojistném žalovaná poznamenala, že se netýká správního trestání v oblasti správních deliktů, ale má charakter ukládání „pořádkových“ pokut za porušení procesních povinností. Dle názoru žalované nebylo povinností OSSZ uložení pokuty se žalobcem projednat. Žalovaná se ohradila proti tomu, že by rozšiřovala důvody pro uložení pokuty. K požadovanému formátu datových zpráv v tzv. XML větách uvedla, že pravidla elektronického podávání předepsaných tiskopisů stanovil

orgán sociálního zabezpečení na své úřední desce (webových stránkách žalované) tak, jak ji k tomu zmocnil zákon. Žalobní námitku ohledně nečitelnosti datových vět v XML formátu považovala žalovaná za nedůvodnou, neboť datové věty nejsou pro běžné čtení určeny. Stanovená forma e-Podání datových vět je nezměnitelná a zcela bezpečná. Nedůvodným ztížením výkonu státní správy bylo napadeným rozhodnutím myšleno nedůvodné nerespektování všech výzev a dopisů, telefonátů a upozornění ze strany OSSZ. OSSZ nadto po žalobci nevyžadovala předložení podání listinného přehledu, ale v situaci, kdy žalobce odmítal správné elektronické podání, tak tento způsob podání nabídl. Běžné způsoby elektronického podávání dokumentů vůči OSSZ se v případě předepsaných tiskopisů neuplatní. Žalovaná dodala, že OSSZ nikdy netvrdila, že přehledy nebyly fakticky podány. Žalobce byl upozorněn, že přehledy byly podány, ale ne určeným způsobem, přičemž zákon stanoví, že k takovému podání se nepřihlíží. Upozornění OSSZ ze dne 4. 12. 2014, 15. 12. 2014 a 11. 3. 2015 byla vydána v souladu s § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. a žalobce si je prokazatelně převzal. Žalovaná neshledala rozpor postupu OSSZ s platnou právní úpravou roku 2014 a tiskovou zprávou žalované, neboť v daném případě nejde o striktní nařizování využívání elektronický způsob podávání tiskopisů. Pokud žalobce poukázal na judikaturu v oblasti elektronického podávání dokladů, nemá to v daném případě faktický význam, neboť zmíněná rozhodnutí se netýkají podání předepsaných tiskopisů způsobem stanoveným zvláštním zákonem.

Závěrem žalovaná uvedla, že platná právní úprava umožňuje orgánům sociálního zabezpečení stanovit striktní podmínky elektronického podávání předepsaných tiskopisů tak, aby byla schopna je automatizovaně zpracovat bez zásahu zaměstnanců. OSSZ měla snahu žalobci s e-Podáním pomoci, aby dosáhla požadovaného stavu. Žalobce však odmítl pomoc přijmout, setrval na svém názoru a mylném výkladu zákona, kdy je přesvědčen o zákonné možnosti odeslat předepsaný tiskopis libovolným způsobem, ačkoliv v některých případech tyto podmínky bezvýhradně akceptuje.

Žalovaná proto setrvala na závěrech uvedených a zdůvodněných v napadeném rozhodnutí a navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Ústní projednání věci

Podáním žaloby bylo zahájeno řízení podle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). K projednání žaloby soud nařídil ústní jednání, při němž žalobce i žalovaný setrvali na svých stanoviscích. Žalobce zdůraznil, že postup správních orgánů byl šikanozní. Navíc po nahlížení do spisu u soudu zjistil, že předložený spisový materiál není kompletní, protože v něm jsou založeny jen přehledy pojistného, které byly doručeny dne 31. 12. 2014 do datové schránky OSSZ, nikoliv přehledy, které byly zaslány předtím na elektronickou podatelnu. Žalobce navrhoval, aby soud provedl dokazování potvrzení o dodání přehledů pojistného OSSZ na elektronickou adresu podatelny. Dále navrhoval provést dokazování vytištěným XML souborem, aby prokázal, že takto vytištěný soubor je nečitelný. Rovněž požadoval, aby soud provedl dokazování informací z webových stránek o tom, že elektronické podání na podatelnu ČSSZ je dobrovolné.

Tyto žalobcovy návrhy na doplnění dokazování soud zamítl z důvodů, jež budou rozvedeny. Doplnil dokazování rozhodnutím o pokutě, které bylo žalobci doručeno do datové schránky, a ověřovací doložkou konverze tohoto dokumentu v listinné podobě provedené Českou poštou, s. p. Z těchto listin soud zjistil, že rozhodnutí v elektronické podobě doručené do datové schránky žalobce bylo podepsáno elektronickým podpisem Ing. O. Ch., ředitele OSSZ.

Dále soud provedl dokazování printscreeny zachycující obsah internetových stránek ČSSZ (<http://www.cssz.cz/cz/kontakty/krajska-a-okresni-pracoviste/liberecky-kraj/ossz-liberec.htm>; a obsah úřední desky (<http://www.cssz.cz/cz/uredni-desky/uredni-deska-ustredi-cssz/uredni-deska-ustredi-cssz.htm>). Z nich soud zjistil, že na uvedených webových stránkách a úřední desce byla zveřejněna jak elektronická adresa podatelny OSSZ: posta.lb@cssz.cz a datová schránka OSSZ ID: ..., tak určená elektronická adresa podatelny OSSZ podle § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., kterou je od 1. 1. 2013 Veřejné rozhraní pro e-Podání (VREP - s uvedením elektronických adres podatelny VREP) a datová schránka pro e-Podání ID: ..., pro podání mj. přehledů pojistného, formou datové zprávy v datovém formátu XML.

V. Posouzení věci soudem

Napadené rozhodnutí a řízení jeho vydání předcházející soud přezkoumal v rozsahu a mezích uplatněných žalobních bodů v duchu dispoziční zásady, kterou je správní soudnictví ovládáno, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s. Po provedeném přezkumu dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

Námítku porušení § 67 odst. 2 správního řádu a absence podpisu rozhodnutí o pokutě, tj. prvostupňového rozhodnutí OSSZ, doručeného do datové schránky žalobce neshledal soud důvodnou.

Ustanovení § 67 odst. 2 správního řádu upravuje povinnost rozhodnutí vyhotovit v písemné formě a stanoví případy, kdy se rozhodnutí písemně nevyhotovuje a pro takové vyhlášené rozhodnutí zákon definuje, co se z rozhodnutí vyhlásí a jaké náležitosti musí obsahovat záznam učiněný o takovém rozhodnutí do spisu. Namítal-li žalobce jeho porušení, šlo o námitku zcela obecnou, ze které nebylo zřejmé, z jakých konkrétních důvodů nedostatek obsahu a formy rozhodnutí o pokutě zpochybňuje. Soud sám přitom žádné vady při vydání rozhodnutí o pokutě ve smyslu dotčeného ustanovení, ke kterým by musel přihlédnout z úřední povinnosti, neshledal.

Ustanovení § 69 odst. 1 správního řádu stanoví náležitosti písemného vyhotovení rozhodnutí, mezi něž patří i podpis oprávněné úřední osoby s tím, že dle § 72 odst. 1 správního řádu se účastníkům řízení oznamuje rozhodnutí doručením stejnopisu rozhodnutí. Správní řád v § 69 odst. 3 předpokládá i doručení stejnopisu rozhodnutí elektronicky, kdy *úřední osoba, která za písemné vyhotovení rozhodnutí odpovídá, vyhotoví jeho elektronickou verzi s tím, že na místě otisku úředního razítka vyjádří tuto skutečnost slovy "otisk úředního*

razítka" a dokument podepíše svým zaručeným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb. Dle tohoto ustanovení správního řádu lze postupovat na žádost účastníka řízení. Povinnost orgánů veřejné moci doručovat dokumenty, a tedy i stejnopisy rozhodnutí, právnické osobě se zpřístupněnou datovou schránkou primárně prostřednictvím datové schránky zakotvuje ustanovení § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a automatické konverzi.

Předně soud ověřil, že součástí správního spisu je originál rozhodnutí OSSZ o pokutě v listinné podobě, opatřený vlastnoručním podpisem Ing. O. Ch., ředitele OSSZ, jako oprávněné úřední osoby. Žalobci byl pak doručován stejnopis prvostupňového rozhodnutí v souladu s § 19 odst. 1 správního řádu a § 17 odst. 1, § 19 odst. 1 zákona o elektronických úkonech do datové schránky žalobce ve formě datové zprávy, jak vyplývá z tvrzení žalobce a doručenký k datové zprávě. Při doručování stejnopisu rozhodnutí v podobě datové zprávy elektronická konverze rozhodnutí neobsahuje podpis oprávněné úřední osoby ve smyslu § 69 odst. 1 správního řádu (takový vlastnoruční podpis „není vidět“) a OSSZ postupovala v souladu s § 24 odst. 3 zákona o elektronických úkonech, opatřila-li při konverzi rozhodnutí o pokutě do datové zprávy výstup zaručeným elektronickým podpisem Ing. O. Ch., ředitele OSSZ, jak soud ověřil z ověřovací doložky konverze rozhodnutí do dokumentu v listinné podobě.

Pro posouzení dalších žalobních námitek jsou relevantní následující zákonná ustanovení:

Podle § 9 odst. 3 zákona o pojistném, ve znění účinném do 31. 12. 2014, je zaměstnavatel povinen ve lhůtě od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu přehled o výši vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a a o výši pojistného, které je povinen odvádět, s uvedením čísla účtu, z něhož byla platba pojistného provedena.

S účinností od 1. 1. 2015 tutéž povinnost zaměstnavatele, tj. ve lhůtě od 1. do 20. dne následujícího kalendářního měsíce předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu přehled o výši vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a a o výši pojistného, které je povinen odvádět, s uvedením čísla účtu, z něhož byla platba pojistného provedena, obsahuje § 9 odst. 2 zákona o pojistném.

Porušení shora uvedené povinnosti ze strany zaměstnavatele může být příslušnou okresní správou sociálního zabezpečení sankcionováno. Dle § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném, ve znění účinném do 31. 12. 2014, *může příslušná okresní správa sociálního zabezpečení též za nesplnění povinností dle § 9 odst. 3 zaměstnavateli uložit pokutu až do výše 20 000 Kč za každé jednotlivé nesplnění nebo porušení povinnosti.* Možnost příslušné okresní správy sociálního zabezpečení pokutovat nesplnění uvedené povinnosti zaměstnavatele zůstala zachována i po 1. 1. 2015. Změna znění ustanovení § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném, účinná od 1. 1. 2015, pouze zrcadlí zakotvení povinnosti zaměstnavatele předkládat příslušné přehledy pojistného na předepsaném tiskopisu v § 9 odst. 2, namísto dosavadního odst. 3 citovaného ustanovení.

S ohledem na právě řečené musí soud odmítnout námitku nezákonnosti spočívající v odkazu na § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném s uvedením dodatku „ve znění pozdějších předpisů“ (nikoliv „v platném znění“, jak žalobce patrně nedopatřením uvedl) ve výroku rozhodnutí o pokutě. Podle § 68 odst. 2 správního řádu je uvedení právních ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, obligatorní náležitostí výroku správního rozhodnutí. Uvedení příslušného zákona s dodatkem „ve znění pozdějších předpisů“ je běžně používanou praxí, kdy správní orgán odkazuje na znění ustanovení v jeho jednotlivých novelizacích. Z použité doložky nelze dovodit, jak to činí žalobce, že pokuta byla uložena toliko dle § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném ve znění účinném od 1. 1. 2015. Naopak odkaz na citované ustanovení ve znění jeho jednotlivých novelizací umožnil reflektovat zásadu, že protiprávnost jednání se posuzuje podle právní úpravy účinné ke dni jeho spáchání. Dle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod platí, že *trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější*. Nejvyšší správní soud přitom ve své judikatuře (rozsudku ze dne 27. 10. 2004, č. j. 6 A 126/2002 - 27; publ. pod č. 461/2005 Sb. NSS) dovodil, že ústavní záruka vyjádřená v článku 40 odst. 6 *in fine* Listiny základních práv a svobod platí i v řízení o sankci za správní delikty.

Za situace, kdy, jak již bylo řečeno, s účinností od 1. 1. 2015 změna § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném spočívající v odkazu na § 9 odst. 2 namísto § 9 odst. 3 odrážela právě přesun povinnosti zaměstnavatele předkládat přehledy pojistného v rámci jednotlivých odstavců uvedeného ustanovení, není výrok prvostupňového rozhodnutí odkazující na § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném s uvedením dodatku „ve znění pozdějších předpisů“ v rozporu se zákonem. Výrok rozhodnutí o pokutě pak jednoznačně reflektuje, že pokuta se ukládá za nesplnění povinnosti vyplývající do 31. 12. 2014 z § 9 odst. 3 zákona o pojistném, od 1. 1. 2015 pak z § 9 odst. 2 téhož zákona.

Naplnění skutkové podstaty deliktního jednání bylo ve výroku dostatečně kvalifikováno odkazem právě na ustanovení § 22 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 9 odst. 3, resp. § 9 odst. 2 zákona o pojistném. Soud neshledal rozhodnutí nezákonným či vadným, neobsahoval-li jeho výrok též odkaz na další zákonná ustanovení (žalobcem zmiňované § 123e, § 5a), podle nichž orgány sociálního zabezpečení při učinění svých závěrů postupovaly.

Nyní již k otázce naplnění skutkové podstaty dle § 22 odst. 1 písm. a) zákona ve spojení s § 9 odst. 3, resp. § 9 odst. 2 zákona o pojistném.

Z citovaných ustanovení vyplývá, že povinnost předložit přehled o výši vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a a o výši pojistného zaměstnavatel splní, pokud v zákonem stanovené lhůtě předloží přehled příslušné okresní správě sociálního zabezpečení na předepsaném tiskopisu.

Zákonnou úpravu podávání předepsaných tiskopisů (tedy i přehledů o výši vyměřovacího základu stanoveného podle § 5a a o výši pojistného) vůči orgánům sociálního zabezpečení obsahuje § 123e odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Jde o ustanovení speciální nejen vůči obecné právní úpravě podání směřujících vůči správním orgánům dle správního řádu, ale i vůči právní úpravě podání

činěných směrem k orgánům sociálního zabezpečení podle zákona č. 582/1991 Sb. nebo ve věcech pojistného. Dané ustanovení zároveň výslovně zakotvilo také odlišné účinky nesprávně učiněného podání.

Podle § 123e odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., ve znění účinném do 31. 12. 2014, *je-li podle tohoto zákona nebo ve věcech pojistného podle zvláštního zákona pro podání nebo jiný úkon předepsán tiskopis, lze podání nebo jiný úkon učinit pouze*

a) v elektronické podobě zasláním na určenou elektronickou adresu podatelny orgánu sociálního zabezpečení nebo do určené datové schránky orgánu sociálního zabezpečení; podání nebo jiný úkon lze v elektronické podobě učinit pouze ve formě datové zprávy, a to ve formátu, struktuře a tvaru určeném příslušným orgánem sociálního zabezpečení. Nesplňuje-li podání nebo jiný úkon tyto podmínky, nepřihlíží se k němu; orgán sociálního zabezpečení je povinen upozornit toho, kdo učinil podání nebo jiný úkon v elektronické podobě, které nesplňuje tyto podmínky, na tuto skutečnost a na to, že se k tomuto podání nebo jinému úkonu nepřihlíží, nebo

b) písemně na předepsaném tiskopisu nebo na produktu výpočetní techniky, který je co do údajů, formy a formátu shodný s předepsaným tiskopisem, je-li fyzickou nebo právnickou osobou stvrzeno vytvoření tohoto produktu, pokud se nestanoví jinak v odstavci 5.

Podle § 123e odst. 2 písm. b) ve spojení s odst. 5 uvedeného ustanovení zákona č. 582/1991 Sb., do 31. 12. 2014 platilo, že zaměstnavatelé, osoby samostatně výdělečně činné, ošetřující lékaři a poskytovatelé zdravotních služeb činí podání nebo jiné úkony, pro které je předepsán tiskopis podle tohoto zákona nebo ve věcech pojistného podle zvláštního zákona, pouze způsobem uvedeným v odstavci 2 písm. a) s tím, že příslušný orgán sociálního zabezpečení však může určit, která podání nebo jiné úkony, pro které je předepsán tiskopis podle tohoto zákona nebo ve věcech pojistného podle zvláštního zákona, lze učinit též způsobem uvedeným v odstavci 2 písm. b). Tedy byla mj. pro zaměstnavatele uzákoněna možnost činit podání na předepsaném tiskopisu pouze v elektronické podobě na určenou elektronickou adresu podatelny nebo do určené datové schránky. Od 1. 1. 2015 bylo znovu i pro určenou skupinu osob umožněno činit podání na předepsaném tiskopisu ve věcech pojistného také písemně. Právě řečené vyplývá ze zákonné úpravy, soud proto považoval za nadbytečné v tomto směru doplňovat dokazování tiskovou zprávou či informacemi zveřejněnými na internetových stránkách žalované.

Pokud podání předepsaného tiskopisu nemělo „kvalifikovanou formu“, tedy nebylo-li podáno způsobem předvídaným speciálním ustanovením § 123e odst. 2 písm. a), resp. po 1. 1. 2015 nebo písm. b) uvedeného zákona, pak se k němu nepřihlíží, tj. hledí se na něj, jako kdyby učiněno vůbec nebylo, za předpokladu splnění poučovací povinnosti ze strany orgánu sociálního zabezpečení.

Dále je nutno uvést, že podání předepsaného tiskopisu elektronicky muselo být učiněno na určenou elektronickou adresu podatelny orgánu sociálního zabezpečení nebo do určené datové schránky orgánu sociálního zabezpečení.

Dle tvrzení žalovaného, které soud ověřil při ústním jednání doplněním dokazování

údaji z webových stránek žalované a informacemi z úřední desky OSSZ, na kterou se lze dostat jen z uvedených webových stránek, byla ve smyslu § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. určenou elektronickou adresou podatelny nejen ČSSZ, ale i OSSZ (a také PSSZ a MSSZ Brno) pro podávání tiskopisů mj. ve věcech přehledů pojistného Veřejné rozhraní pro e-Podání (VREP) se zveřejněnými elektronickými adresami podatelny, na které lze činit podání v elektronické podobě formou datové zprávy v datovém formátu XML, podepsané uznávaným elektronickým podpisem založeným na kvalifikovaném certifikátu vydaném akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb. Tato určená adresa elektronické podatelny byla jedinou pro učinění podání prostřednictvím předepsaného tiskopisu elektronickou formou.

Ze zveřejněných údajů jednoznačně vyplývá, že datovou schránkou, na kterou lze elektronickou formou dle § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. podat na předepsaném tiskopisu přehled pojistného, je datová schránka s ID: ..., s názvem e-podani CSSZ, kam lze podání v elektronické podobě činit v datovém formátu XML.

Soud dodává, že na rozdíl od žalobce považuje dokazování informací uvedených na webových stránkách a úřední desce ve stavu současném za zcela dostačující, neboť jejich obsah plně odpovídá stavu, jak o něm byl v průběhu správního řízení žalobce poučen.

Shora uvedená elektronická adresa podatelny a uvedená datová schránka byly ve smyslu § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. jednoznačně na úřední desce OSSZ specifikovány jako určené pro podání zákonem předepsaných tiskopisů, výslovně též přehledů pojistného. Skutečnost, že OSSZ měla zároveň na úřední desce označenu jinou elektronickou adresu podatelny: `posta.lb@cssz.cz` a datovou schránku s ID: ..., na věci nic nemění, neboť tyto nebyly určeny pro podávání předepsaných tiskopisů elektronickou formou.

K žalobní argumentaci týkající se vymezení pravomocí OSSZ podle § 3 odst. 3 písm. c) a § 6 zákona č. 582/1991 Sb., lze uvést, že jde o ustanovení kompetenční, z nichž nepochybně vyplývá, že okresní správy sociálního zabezpečení rozhodují o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti včetně záloh. Nicméně z uvedeného nelze dovodit, že jediným orgánem sociálního zabezpečení, který určí ve smyslu § 123e odst. 2 písm. a) elektronickou adresu podatelny nebo datovou schránku pro podávání tiskopisů v elektronické formě je vždy okresní správa sociálního zabezpečení, místně příslušná k podání přehledu pojistného. Ustanovení § 123e odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. hovoří o elektronické adrese podatelny, resp. datové schránce určené příslušným orgánem sociálního zabezpečení. Nestanovil-li zákonodárce zároveň výslovně, který orgán sociálního zabezpečení tak učiní, neodporuje zákonu, pokud tak učinila žalovaná, jež je orgánem sociálního zabezpečení dle § 3 odst. 3 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb., organizačně zastřešujícím jednotlivé okresní správy sociálního zabezpečení a dle § 5 písm. d) zákona č. 582/1991 Sb. řídícím a kontrolujícím činnost okresních správ sociálního zabezpečení, a mj. zabezpečujícím též vydávání předepsaných tiskopisů.

Žalobcem nastíněná situace, totiž že OSSZ na své úřední desce kromě určené elektronické adresy podatelny a určené datové schránky ve smyslu § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. uváděla také svou elektronickou adresu podatelny `posta.lb@cssz.cz` a datovou schránku s ID: ... (tím OSSZ plní povinnosti vyplývající ze zákona č. 227/2000 Sb.

a zákona č. 499/2004 Sb. ve spojení s vyhláškou č. 259/2012 Sb., jak na ně žalobce odkazuje), zcela odpovídá ustanovení § 123e odst. 4 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb. Předmětné ustanovení ukládá orgánům sociálního zabezpečení na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup zveřejnit *elektronickou adresu své podatelny, a elektronickou adresu své podatelny určené k předkládání tiskopisů v elektronické podobě ve formě datové zprávy a identifikátor své datové schránky určené k předkládání tiskopisů v elektronické podobě ve formě datové zprávy*. Je na podatelci, aby dle údajů a poučení na úřední desce a webových stránkách ČSSZ (jednotlivé OSSZ nemají samostatné webové stránky), jež umožňují dálkový přístup k informacím, k podání předepsaného tiskopisu v elektronické podobě užil zákonem předvídanou a orgánem sociálního zabezpečení určenou a zveřejněnou elektronickou adresu podatelny, resp. určenou datovou schránku. Uvedeným způsobem žalobce v žádném případě nebyl nucen podání tiskopisu činit vůči věcně a místně nepřislušnému orgánu sociálního zabezpečení.

Ustanovení § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. stanoví, jak už bylo konstatováno, zvláštní následky podání tiskopisu jinou, zákonem nepředvídanou formou (k tomu srov. závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2014, č. j. 6 Ads 32/2014-37, dostupný na www.nssoud.cz, aprobované usnesením Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2014, sp. zn. II. ÚS 3083/14, publikovaným na <http://nalus.usoud.cz>). Na skutečnost, že podání tiskopis v elektronické formě nesplňuje zákonem stanovené podmínky, musí být podatel orgánem sociálního zabezpečení upozorněn. Stejně musí být upozorněn na to, k podání učiněnému nikoli „kvalifikovanou formou“ se nepřihlíží.

Shora popsaná poučovací povinnosti byla ze strany OSSZ vůči žalobci splněna. Sdělením ze dne 4. 12. 2014 a následně ze dne 15. 12. 2014 byl žalobce OSSZ upozorněn na to, že v rozporu s § 9 zákona o pojistném nepředložil předepsaný tiskopis za měsíce září a říjen 2014. Po dalším podání přehledů pojistného za měsíce září a říjen a měsíc listopad 2014 dne 31. 12. 2015 ve formě datové zprávy do datové schránky OSSZ ID: ... byl žalobce dle svého tvrzení upozorněn v lednu 2015 pracovníci OSSZ na to, aby přehled podal ještě do jiné datové schránky, eventuálně aby tiskopis vytiskl a osobně zanesl na podatelnu OSSZ. Po podání datové zprávy ze dne 31. 12. 2014 byl žalobce upozorněn písemností doručenou mu z datové schránky OSSZ dne 7. 2. 2015 na to, že podání (ID zprávy ... ze dne 31. 12. 2014) nebylo zasláno určeným způsobem a nelze ho zpracovat z důvodu, že není ve formátu XML a nebylo doručeno do určené datové schránky e-podání ID: ..., proto se k podání podle § 123e zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, a dle § 187/2006 Sb. Žalobce byl poučen o možnosti podávat přehledy pojistného na předepsaných tiskopisech též na Veřejné rozhraní pro e-Podání (VREP) s tím, že bližší podmínky podávání tiskopisů jsou zveřejněny na internetových stránkách www.cssz.cz. Obdobného vysvětlení se mu ze strany OSSZ dostalo formou písemnosti doručené do datové schránky žalobce dne 5. 2. 2015 a 28. 3. 2015 i ve vztahu k zaslání přehledu za měsíc prosinec 2014 (ID zprávy: ... dodaná dne 20. 1. 2015) a přehledu za leden 2015 (ID zprávy: ... dodaná dne 26. 2. 2015). Z uvedeného soud dovozuje, že žalobce byl dostatečně určitě poučen o tom, že podává-li přehledy pojistného na předepsaných tiskopisech v elektronické formě na elektronickou adresu podatelny OSSZ posta.lb@cssz.cz nebo do datové schránky s ID: ..., nelze k takovým podáním dle § 123e zákona č. 582/1991 Sb. přihlížet.

Namítá-li žalobce, že upozornění, jež mu byla doručena do datové schránky, byla

právně neúčinná, neztotožnil se soud s touto výhradou. Předně § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. nestanoví žádnou striktní formu pro upozornění podatele ze strany příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Vytýká-li žalobce upozorněním, jež mu byla doručena do datové schránky dne 5. a 7. 2. 2015 a dne 28. 3. 2015 paní F. (dle připojených doručenek k podáním doručeným do datové schránky žalobce), že nebyla datována, pak vytýkaný nedostatek nemohl mít za následek nezákonnost napadeného rozhodnutí. Rovněž tvrzená absence podpisu na uvedených písemnostech nebyla takovou vadou, která by mohla mít v daném případě vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci. Není pochyb o tom, že žalobci byly uvedené písemnosti doručeny v návaznosti na dříve vydané upozornění OSSZ ze dne 4. a 15. 12. 2014 (učiněné rovněž H. F., vedoucí oddělení účtárny pojistného a dávek OSSZ, jako oprávněnou úřední osobou), a že byly zaslány z datové schránky OSSZ. Žalobci tedy muselo být zřejmé, jaký orgán sociálního zabezpečení a ve vztahu k jakým podáním přehledů pojistného v elektronické formě jej poučuje o tom, že předchozí podání nebyla účinná a nelze k nim přihlížet. Z tvrzení žalobce pak vyplývá, že žalobce byl rovněž telefonicky upozorněn na nutnost podat přehledy pojistného na předepsaném tiskopisu do určené datové schránky s tím, že OSSZ dala najevo, že bude akceptovat rovněž podání přehledů pojistného v listinné podobě, tj. ve smyslu § 123e odst. 1 písm. b) zákona č. 582/1991 Sb. Tedy naopak způsobem zohledňujícím zákonnou změnu § 123e odst. 2 písm. b), odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., účinnou od 1. 1. 2015. Žalobce tak nebyl OSSZ nucen přehledy pojistného na předepsaných formulářích jedinečně v elektronické podobě.

Soud nesouhlasí se žalobcem, že by žalovaná rozšiřovala zákonné důvody pro uložení pokuty a že by bylo pro žalobce novum, že přehledy pojistného byly podány neúčinně.

Již z opakovaných upozornění OSSZ ze dne 4. a 15. 12. 2014 ve spojení s trojím podrobným písemným poučením ve vztahu k dosud učiněným podáním přehledů pojistného na předepsaných tiskopisech, muselo být žalobci zřejmé, že přehledy pojistného na předepsaných tiskopisech nepodal v souladu s § 123e odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. Rovněž v oznámení o zahájení správního řízení ze dne 13. 5. 2015 byl žalobce upozorněn na to, že není-li elektronicky podaný tiskopis přehledu pojistného učiněn v souladu s uvedeným ustanovením, nepřihlíží se k němu. V oznámení bylo jednoznačně uvedeno, že žalobce byl na nesprávné podání přehledů opakovaně upozorněn. Již před vydáním prvostupňového rozhodnutí tedy z úkonů OSSZ vyplynulo, že žalobce přehledy pojistného podal, učinil tak ovšem způsobem, se kterým relevantní zákonná ustanovení nepočítají, a proto se k takovým podáním nepřihlíží. Rovněž v odůvodnění rozhodnutí o uložení pokuty bylo jednoznačně konstatováno, že žalobce jako zaměstnavatel podával přehledy do nepříslušné elektronické podatelny OSSZ, resp. nepříslušné datové schránky OSSZ, namísto určené datové schránky pro e-podání anebo na určenou adresu elektronické podatelny ve formátu, struktuře a tvaru určeném pro takové podání. Není tedy pravdou, že by OSSZ v průběhu řízení v prvním stupni uváděla, že přehledy nebyly podány. Pokud k takovému závěru dospěla, učinila tak z důvodu, že se k přehledům pojistného podaným „nekvalifikovanou formou“ v souladu s § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. nepřihlíží.

Žalovaná tedy žádným způsobem nerozšiřovala důvody, pro které byla žalobci pokuta dle § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném uložena. Nebylo proto její povinností seznamovat žalobce se svým právním názorem na naplnění skutkové podstaty citovaného ustanovení. Ten

se totiž od závěrů OSSZ prezentovaných v průběhu celého správního řízení, včetně odůvodnění prvostupňového rozhodnutí nelišil. Jak správně podotýká žalovaná ve vyjádření k žalobě, postup, kdy žalovaná detailněji rozebrala právní důvody pro vydání přezkoumávaného rozhodnutí, zcela odpovídá její roli jako odvolacího správního orgánu. Nedošlo tak ani k namítanému porušení zásady dvojinstančnosti správního řízení.

Rovněž nebylo zasaženo do žalobcových ústavních práv a rozhodnutí nebyla nezákonná z důvodu určení formátu XML, ve kterém muselo být podání předepsaného tiskopisu přehledu pojistného v elektronické formě učiněno.

Ustanovení § 123e odst. 2 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb. umožnilo orgánu sociálního zabezpečení nejen určit elektronickou adresu podatelny a datovou schránku, na které lze účinně podat předepsaný tiskopis v elektronické podobě, ale také stanovit formát, strukturu a tvar datové zprávy, přičemž bylo jeho povinností v souladu s § 123e odst. 4 písm. e) uvedeného zákona zveřejnit na své úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup podmínky, za nichž se tiskopisy v elektronické podobě podávají. Jinými slovy zákonodárce umožnil, aby si žalovaná stanovila pro podávání zákonem předepsaných tiskopisů vlastní podmínky. Citované ustanovení je tak speciálním i ve vztahu k § 64 odst. 1 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, které původci dokumentů ukládá zajistit jejich příjem alespoň v datových formátech stanovených jako výstupní datové formáty nebo formáty dokumentů, které jsou výstupem z autorizované konverze dokumentů obsažených v datové zprávě (žalobcem zmiňovaný formát pdf).

Zcela v intencích předmětných ustanovení bylo postupováno. Nebylo tedy překážkou, že formát XML nebyl pro podání tiskopisu přehledu pojistného stanoven přímo zákonem, jak se toho dovolává žalobce, ale byl stanoven žalovanou a zveřejněn na úřední desce OSSZ a také na webových stránkách žalované.

Žalobní námitku ohledně nečitelnosti datových vět v XML formátu považuje soud ve shodě se žalovanou za zcela nedůvodnou. Užití formátu XML datové zprávy neznamená, že by byl žalobce vyloučen z užívání českého jazyka v úředním styku s OSSZ. Údaje do předepsaného tiskopisu, který je následně ve formátu XML v podobě datové zprávy, orgánu sociálního zabezpečení zaslán, žalobce nepochybně mohl činit v českém jazyce. Žalobce nebyl žádným způsobem nucen číst, psát či vyznat se v programovacím jazyce a nebyl sankcionován za jeho neznalost. Jak uvedla žalovaná, žalobce jako podávající vyplní svůj tiskopis v českém jazyce, který se automaticky přeformátuje na XML věty, ty jsou automaticky vloženy do databáze ČSSZ a pracovníkům OSSZ jsou prostřednictvím daných aplikací znovu automaticky převedeny do čitelného českého jazyka, je tak zajištěno automatické zpracování údajů v tiskopisu. Stanovením tohoto formátu byl naplněn cíl zákonné právní úpravy tiskopisů v elektronické podobě přijaté s účinností od 1. 1. 2012, jak se ho s odkazem na důvodovou zprávu k zákonu č. 470/2011 Sb. dovolávala žalovaná v napadeném rozhodnutí, a jak na něj rovněž odkazoval Nejvyšší správní soud v již zmíněném rozsudku ze dne 26. 6. 2014, č. j. 6 Ads 32/2014-37, v němž se zabýval smyslu zákonné úpravy podávání předepsaných tiskopisů zákonem stanoveným způsobem. Pro potřeby přezkumu soud neshledal potřebné dokazování vytisknutým formulářem jako XML souboru. Jak již bylo řečeno, žalobce mohl vyplňovat tiskopis v elektronické podobě v jazyce českém. Chtěl-li mít k dispozici písemnou podobu vyplněného tiskopisu, nic mu nebránilo, aby

předmětné přehledy pojistného podal v listinné podobě, jak OSSZ umožňovala (a v tomto duchu žalobci také sdělila) po 1. 1. 2015.

Dovolával-li se žalobce v závěru žaloby řady soudních rozhodnutí, jimiž chtěl podpořit zastávaný výklad relevantních zákonných ustanovení, uvádí soud, že uváděná rozhodnutí na daný případ nedopadají, neboť se nevztahují k podávání zákonem předepsaných tiskopisů ve věcech pojistného na sociální zabezpečení podle § 123e odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. V projednávaném případě nešlo o odmítnutí žaloby podané elektronickou cestou, ani o podání prostého mailu, ani o podání příloh elektronického podání na elektronickou podatelnu, ani o podání ve věcech finančních dle § 21, § 22 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Nešlo ani o posouzení podání tiskopisu dle § 72 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, jež se oproti § 123e odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. odlišuje tím, že možnost učinit podání datovou zprávou ve formátu a struktuře zveřejněné správcem daně upravuje navíc (srov. text „lze i“). Závěry rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 18. 12. 2014, č.j. 22 A 231/2013-31, jsou tak na posuzovanou věc nepřiléhavé.

Soud tedy uzavírá tím, že podmínky pro uložení pokuty dle § 22 odst. 1 písm. a) zákona o pojistném byly naplněny, neboť žalobce nesplnil zákonem uložené povinnosti zaměstnavatele předložit předepsané tiskopisy přehledů pojistného ve smyslu § 9 odst. 3 zákona (ve znění účinném do 31. 12. 2014), resp. § 9 odst. 2 zákona (ve znění účinném od 1. 1. 2015).

Zda žalobce v souladu s § 123e odst. 2 písm. e) zákona č. 582/1991 Sb. v roce 2015 podával i jiné předepsané tiskopisy (evidenční listy důchodového pojištění) považuje soud z pohledu posouzení zákonnosti uložení pokuty za irelevantní.

Rovněž námitky porušení procesních práv žalobce neshledal soud důvodnými.

Již v oznámení o zahájení řízení ze dne 13. 5. 2015 byl žalobce OSSZ poučen o právu navrhopvat v souladu s § 36 odst. 1 správního řádu důkazy a činit jiné návrhy, a to až do vydání rozhodnutí. Současně byl poučen o možnosti vyjádřit se podle § 36 odst. 3 správního řádu před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí, a to ve lhůtě 5 pracovních dnů ode dne zahájení správního řízení. OSSZ tak dala žalobci najevo, že podklady pro vydání rozhodnutí o uložení pokuty dle § 22 odst. 1 zákona o pojistném má shromážděny a žalobce se k nim může vyjádřit. Žalobce této možnosti nevyužil, nemůže tedy nyní s úspěchem namítat, že s důkazy seznámen nebyl a nemohl se k nim vyjádřit.

Pokud se žalobce domnívá, že s důkazy mohl být seznámen a mohl se k nim vyjádřit pouze při ústním jednání, v duchu zásady projednací a zásady ústnosti řízení, nemůže s tímto názorem soud souhlasit. Především je třeba uvést, že pokuta žalobci nebyla uložena za přestupek. Podle § 2 odst. 1 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, je přestupkem zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiné správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. Ani zákon o přestupcích ani zákon o pojistném nesplnění povinnosti zaměstnavatele příslušné okresní správě sociálního zabezpečení předložit na tiskopisu pojistného neoznačuje jako přestupek. Na daný případ proto nelze

vztáhnout § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, který ukládá správnímu orgánu prvního stupně konat o přestupku ústní jednání.

Protože se tedy jednalo o správní delikt (zda pořádkový či jiný správní delikt je z tohoto pohledu nepodstatné), lze aplikovat judikaturní závěry týkající se projednání správního deliktu, vyjádřené např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/20115-46, či ze dne 7. 4. 2016, č. j. 5 As 122/2015-18, všechny rozsudky Nejvyššího správního soudu dostupné na www.nsssoud.cz), tedy že správní orgány nejsou povinny nařizovat ústní jednání v řízení o správních deliktech v situacích, kdy to není nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků.

V souzené věci nebyl žalobce procesním postupem OSSZ ani žalované, které před vydáním rozhodnutí ve věci nenařídily ústní jednání, nijak zkrácen. Podstata věci nebyla skutkově nijak složitá, OSSZ neměla k dispozici jiné podklady, než podání učiněná žalobcem, jiné dokazování neměla OSSZ po zahájení řízení v úmyslu provádět. Ani žalovaná skutková zjištění nijak nedoplňovala. Jednalo se v podstatě o zodpovězení právní otázky – výklad dotčených ustanovení zákona o pojistném a § 123e zákona č. 582/1991 Sb. – a na jeho základě vyhodnocení podání žalobcem učiněných elektronicky či do datové schránky OSSZ. Za daných okolností nebylo k dosažení účelu řízení a uplatnění práv žalobce na místě k projednání věci konat ústní jednání.

Napadené rozhodnutí žalované podle přesvědčení soudu nevykazuje deficity ani v části, ve které se žalovaná vypořádala s důkazními návrhy žalobce. Povinnost správních orgánů vypořádat se s důkazními návrhy učiněnými účastníkem správního řízení vyplývá z § 68 odst. 3 správního řádu a zásady volného hodnocení důkazů. Správní úvaha žalované, o kterou opřela závěr, že žalobcem předkládaná potvrzení o přijetí podání na elektronickou adresu podatelny OSSZ jsou irelevantní, byla postačující a plně korespondovala předchozím závěrům, že k takto učiněným podáním předepsaných tiskopisů se nepřihlíží.

Protože jak rozhodnutí o pokutě vydané OSSZ, tak napadené rozhodnutí žalované nestojí na skutkovém zjištění, že žalobce přehledy pojistného za měsíce září 2014 až leden 2015 nepodal vůbec, ale že je podal nikoli zákonem předvídanou formou, proto se k nim nepřihlíží, nepovažoval soud za nutné doplnit dokazování potvrzeními o dodání přehledů na elektronickou podatelnu OSSZ posta.lb@cssz.cz, resp. do datové schránky ID: ... Ostatně, že tato podání žalobce učinil, žalovaná v průběhu správního řízení ani v průběhu řízení před soudem nezpochybňovala.

VI. Závěr a náklady řízení

Ze shora uvedených důvodů vyhodnotil soud žalobní námitky jako nedůvodné a žalobu zamítl postupem dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.

V souzené věci byl úspěšný žalovaný správní orgán, ten náhradu nákladů nakonec

neuplatňoval, ostatně mu ani žádné náklady nad rámec běžné činnosti správního orgánu nevznikly, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá na náhradu nákladů řízení právo.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Liberci dne 15. června 2016.

Mgr. Lucie Trejbalová,
předsedkyně senátu